

איזרות ומגיד ממעשהיטש

בית מדרשו של המגיד

סיכום ותמצות דברי תורתו של המגיד

האמת הנמשכת על ידי האמונה השלימה והאמונה המעשית

מאמר זה, מיוסד על יסוד הידוע פעמים אין ספור בדברי רבינו, על גודל השעשועים הנעשה לפניו יתברך בשעה שישאל מתדבקים בו, כשעוסקים בתורתו ובמצוותיו וכשדבקים באמיתו יתברך.

ובחינה זו שמתגלה אלקותו יתברך בעולם בלי שום מסתיר ומסך, על ידי התורה והמצוות, מכונה בחינת 'אמת', שיש בה שלשה אותיות, אל"ף - ראש האותיות, מ"ם - אמצע האותיות, תי"ו - סוף האותיות, היינו שעצם אלקותו יתברך מתגלה בתחתונים, על ידי הצדיקים הממשיכים ומאירים את האור האלוקי הרוחני והזך שבעולמות התחתונים שיאיר גם כן בעולם הגשמי והחומרי על ידי התורה והמצוות. ויחוד זה של בני ישראל עם מקורם ושרשם שהוא הקב"ה, הוא כבחינת בואו של בן המלך לפניו שמעורתת תענוג ושעשועים גדולים.

ויש עוד דרך שעל ידה מתגלה האמת בעולם, והיא כשנפשות ישראל מתאחדים באמיתתו יתברך באופן של בהירות האמונה בשלימות גמורה, על ידי שיודעים ומאמינים באחדותו ומלכותו יתברך, בהכרה שלימה בכל חלקי הנפש, שעל ידי זה נחקקת הידיעה האמיתית בקרבם ביחוד גמור, ואז זוכים לבטל כל הדינים, שה'דינים' הם 'מיצרים' המסתירים את גילוי אורו יתברך בעולמות ומגבילים אותו מלהתפשט בהרחבה ובהארה גדולה ורחבה, וממילא מובן שכשמתגלה אמיתתו יתברך אין צר ומצוק כלל, כיון שהסיבה והשורש של כל הדינים אינו כאן, וממילא נמשך שפע גדול לכל העולמות.

והבחינה השניה, שאינה בדרגת שלימות כמו הדרגות הנזכרות, אך גם היא פועלת שפע זה, היא בחינת תיקון האמונה במעשה, היינו כשישראל אינם זוכים בפועל לדעת זאת בשלימות, אבל רצונם ותשוקתם לקבל ולהתדבק בה, ורצון זה הם מוציאים מהכח אל הפועל במצוות שהם ביטוי של האמונה, דהיינו בשמירת שבת קודש בשלימות ובשמירת מצוות שביעית שעניינם היחיד על פי הפשט הוא האמונה, שהיא כידוע המידה השביעית, ספירת המלכות, היינו שמכריזים במעשה זה שהקב"ה הוא אשר ברא ומחיה הכל ומולך על כולם, ואין עוד מלבדו.

ובטובו הגדול ממשיך הבורא את טובו הנזכר שהיא מידת 'אמת', גם על ידי דרגה השנייה שהיא אמונה במעשה, ועל ידה הם נעשים כלים מוכנים לקבל את שפע אור אמיתו יתברך, כיון שאמונה זאת היא כלי הבונה בנפשות ישראל מקום פנוי ומוכן להמשכת אמיתתו.

מגיד מראשית

תורתו של המגיד זיע"א לפרשת השבוע

וְכִי תֹאמְרוּ מַה נֹּאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וְכִן וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכְתִּי וְגו' (ויקרא כה כ). וַיֵּשׁ לְדַקְדֵּק לְמַה כְּתִיב וְכִי תֹאמְרוּ, הוּי לִיָּה לְמִימַר סֵתָם וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכְתִּי. וַיֵּשׁ לוֹמַר, כִּי יְדוּעַ שְׁפָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹתָיו יִתְבַרֵךְ הֵם מִמְּשִׁיכִים שְׁפַע בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כִּיּוֹן שֶׁעַל יְדֵי גִלּוּי הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, שְׁמֵאִירָה בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל מִיַּד 'אִמַּת' שֶׁהִיא הַתְּגַלּוֹת אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ בַּתּוֹךְ נִפְשוֹת יִשְׂרָאֵל.

וַיֵּשׁ עוֹד דָּבָר אֶחָד עוֹד דֶּרֶךְ אֶחָד שִׁישְׂרָאֵל יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְהוּא עַל יְדֵי אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַז"ל (שְׁמוֹת רַבָּה כֵּא כ) בְּזִכּוֹת הָאֱמוּנָה יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְהַכּוּוֹנָה כְּפִי שִׁיתְבָּאָר בְּהַמְשָׁךְ הַמֵּאֲמָר לֹא רַק לְמַקּוֹם הַגִּשְׁמִי שֶׁהוּא אֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲלֵא גַם לְבַחֲיָנָה הָרוּחָנִית שֶׁל מִצְרַיִם שִׁישׁ בְּכָל דוֹר וָדוֹר, וְהֵינּוּ הַדִּינִים הַנִּקְרָאִים 'מִצְרַיִם' לְפִי שֶׁהֵם מִצְרַיִם וּמִצְמַצְמִים אֶת הַשְּׁפַע הָאֲלוּקִי מֵרַדַּת לְתַחְתּוֹנִים.

וְגַבִּי אֲבָרְהֶם כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית טו ו) 'וְהָאֱמוּנָה בְּה' וַיַּחֲשִׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה'. כִּי מִתְחַלְּהָ לֹא הָאֱמוּנָה כָּל כֹּהֵן, שֶׁאֱמָר (שֵׁם פִּסְקוֹ ב) 'אֲנֹכִי הוֹלֵךְ עִירִי' אִף עַל פִּי שֶׁכִּבֵּר הוֹבֵטֵחַ "ואעשך לגוי גדול" (בְּרֵאשִׁית יב ב), וְאַחֲרַי כֹּהֵן הָאֱמוּנָה שְׁלֵמָה וְעַל אֱמוּנָה זֹאת נֹאמַר וְהָאֱמוּנָה בְּה' כְּדַלְעִיל, וְאִתָּא בְּזֵהָר (פְּנַחֵס רַל). אִיְהוּ אֱמַת אִיְהוּ - מִיַּד הַמְשַׁפִּיעַ הוּא אִמַּת שֶׁהִיא מְקוֹר הַשְּׁפַע, וְאִיְהִי אֱמוּנָה וּמִיַּד הַמְקַבֵּל הִיא אֱמוּנָה, שְׁנַעֲשִׂית כְּלִי לְקַבֵּל הַשְּׁפַע, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁהֵעַם - הַנְּבֵרָאִים - הַמְמַלְכִים אֶת הַמֶּלֶךְ - מֵאֱמִינִים בְּאֲחֻדוֹתוֹ שֶׁרַק הוּא ה' אֲלוּקִים אִמַּת, וְכֵל דְּעָה אַחֲרַת בְּמִצִּיאוֹתוֹ שֶׁל אִיזָה כּוֹחַ אַחֲרֵי, הוּא שֶׁקֶר, וְאֵז הַמְּלָכוֹת נִקְרָאֵת 'אֱמוּנָה', וְעַל יְדֵי יוֹצֵאת ה'אִמַּת' לְיַדֵי גִילּוּי.

וְצִרִיף לְדַעַת הַטַּעַם לְזֶה לְמַה נִּקְרָא כֹּהֵן, וְלְמַה עַל יְדֵי אֱמוּנָה יְכוּלִים לְגַרֵם שְׁפַע גְּדוֹל. וַיֵּשׁ לוֹמַר עַל פִּי מַה שֶׁאִתָּא בְּזֵהָר (נִשְׂא קֵלָא): שְׁעָרֵי דְרִישָׂא רְכִיכִין שְׁעֵרוֹת הָרֵאשׁ הֵם רְכִים, מְכִיּוֹן שֶׁהֵם מְכוּוֹנִים כְּנֶגֶד עוֹלְמוֹת הַמְשַׁפִּיעִים אֶת הָאֵרֶת הַחֲכָמָה לְמִי שְׂרָאוּי לִכְךָ, וְשְׁעָרֵי דְדִיקְנָא הֵם קִשְׁיוֹן, שֶׁהוּא לְאֲכַפְיָא דִּינָא שְׁעֵרוֹת הַזִּקְוֹן הֵם קִשִּׁים, זֶה מִפְּנֵי שֶׁהֵם נוֹעֲדִים לְהַשְׁפִּיעַ מִזּוֹן לְכָל וְאִף לְמִי שֶׁאִינּוּ רָאוּי לוֹ, וְלִכְן צְרִיכִים לְהִיּוֹת קִשִּׁים כְּדִי לְהַכְנִיעַ הַדִּינִים הַמְּגַבִּילִים אֶת יְרִידַת הַשְּׁפַע, וְהֵם בְּבַחֲנִית דִּין שֶׁנִּכְלָל וְנִמְתַּק בְּרַחֲמִים, שֶׁעַל יְדוֹ נִמְתַּקִּים הַדִּינִים, שֶׁאִין הַדִּינִים נִמְתַּקִּים אֲלֵא בְּשׁוֹרֵשָׁם.

פְּרוּשׁ כִּי הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ קֹדֵשׁ כָּל הַשְּׁבִיעִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁבַת וְשַׁמְטָה, שֶׁתִּמִּיד עַל יְדֵי הַמִּידָה הַשְּׁבִיעִית נִכְלָלִים כָּל הַמִּידוֹת הַקּוֹדְמוֹת, כְּמוֹ שֶׁבַת שְׁבַה נִכְלָל הַשְּׁפַע שֶׁל כָּל הַיָּמוֹת הַשְּׁבוּעָה וְהִיא מְשַׁפִּיעָה לְכוּלָם, וְכֵן בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה תְּקוּנֵי דִיקְנָא קֹדֵשׁ תְּקוּוֹן הַשְּׁבִיעִי שֶׁהוּא וְאֱמַת שֶׁהִיא מִידָה שְׁבִיעִית מִתּוֹךְ שִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מִידוֹת הַרַחֲמִים שֶׁמְכוּוֹנִים שֶׁלשׁ עֶשְׂרֵה תְּקוּנֵי דִיקְנָא, וְבוֹ תְּלוּוִין וְבוֹ פְּלוּלוּוִין הַשְּׁבִיעָה תְּקוּוֹנִים עֲלָאִין שֶׁהֵם מִידוֹת א-ל, רַחוּם, וְחַנוּן, אֶרֶךְ אַפַּיִם, וְרַב חֶסֶד, וְאִמַּת, וְשֵׁם עֶקֶר הַכְּפָאֵת הַדִּינִין.

כִּי הַמִּדָּה הַנְּזַכֶּרֶת לְעִיל שֶׁהִיא מִיַּד 'אִמַּת', נִקְרָא אֲנַפְהָ דְמִלְכָּא נְהִירִין פְּנֵי הַמֶּלֶךְ מֵאִירִים, פְּרוּשׁ לְמַשְׁלַל כְּאֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ נְהִירִין אֲנַפּוּהוּ כְּשֶׁפְּנֵי מֵאִירוֹת מְגוֹדֵל הַתְּפַשְׁטוֹת הַשְּׁמַחָה, וְשִׁמְחָה וְטוֹב לֵב מְגוֹדֵל תְּעַנוּג, וְהַרְחָמִים גּוֹבְרִין, אִף אִם בְּעַת הַשְּׁמַחָה בָּא לְפָנָיו מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב מִיָּתָהּ לְמַלְכָּה, אִף מִפְּנֵי גְדֵל הַשְּׁמַחָה וְהַרְחָמִים גְּדֵלָה הַרְחָמָנוּת וְלִית דִּין כְּלָל תָּמָן מְגוֹדֵל הַרְחָבַת הַדַּעַת שֶׁמִּתְרַחֶבֶת

דעתו של המלך בעת שמחתו, גדלה רחמנותו שנמשכת מהרחבת הדעת, ומתפשטת רחמי המלך אף על אלו שמרדו בו וציערוהו, וּלְכֹף נִקְרָא אֲנַפְּהָא נְהִירִין שהמלך מאיר פניו לעמו, וְזֶהוּ עֵקֶר כְּפִית הַדְּיָיִן.

וְכָל הַשְּׂמֵחָה נִגְרַם בְּבֹאֵ בֶן הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, מְגִדֵּל הַתַּעֲנוּג וְהַשְּׂעִשׂוּעַ נִגְדֵּל לוֹ שְׂמֵחָה יִתְּרָה. וְהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרוּךְ הוּא הֵם יִשְׂרָאֵל, עַל שֵׁם הַפְּסוּק (שְׁמוֹת ד כב) 'בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל', וְהֵם הַעוֹשִׂים נַחַת רוּחַ וְשִׂמְחָה כְּמוֹ שִׁכְתוּב (ישעיה מט ג) 'יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְּפָאֵר'. וְהִיא מִדַּת יַעֲקֹב שֶׁהוּא מֵתְדַבֵּק בְּאִמִּיתוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְהוּא הַמְּכֻוֹנָה יִשְׂרָאֵל, וְלִכְךָ נֶאֱמַר (מִיכָה ז כ) 'תִּתֵּן אִמָּת לַיעֲקֹב' שֶׁמִּשְׁפִּיעַ לַיעֲקֹב עַל יְדֵי מִידַת אִמָּת. וְרוּצָה לֹמַר, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵתַעֲנֵג בְּמִדַּת אִמָּת שֶׁהִיא אֲנַפְּהָא נְהִירִין, הַכֹּל בְּשִׁבִיל בִּיאַת יַעֲקֹב לִפְנֵי, שֶׁהוּא הֵבֵן הַחֲבִיב.

וְלִכְךָ נִקְרָא מִדַּת יַעֲקֹב נַחְלָה בְּלֵי מְצָרִים כְּלִשׁוֹן הַגְּמָרָא (שֶׁבֶת קִיח.): אִמֵּר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי יוֹסִי כֹל הַמֵּעֲנֵג אֶת הַשֶּׁבֶת נוֹתֵינִן לוֹ נַחְלָה בְּלֵי מְצָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נח יד) 'אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בִּמְתֵי אֶרֶץ וְהִאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ' וְגו'... כִּיעֲקֹב שִׁכְתוּב בּוֹ (בְּרַאשִׁית כח יד) 'וּפְרַצַת יִמָּה וְקִדְמָה וְצִפּוֹנָה וְנִגְבָּה', פְּרוּשׁ שְׂאִין שֵׁם בְּחִינַת דִּין כָּלֵל. כִּי כָּל בְּחִינַת דִּין נִקְרָא מְצָר, שֶׁהוּא מְגִבֵּל הַדְּבָר וּמְצַמְצֵמוֹ, אֲבָל כְּאֲשֶׁר אֲנַפְּהָא דְמִלְכָא נְהִירִין, אִין שֵׁם דִּין וְזֶהוּ אֲשֶׁר יִמְזוּ חוּז"ל בְּאִמְרָם שֶׁבְּזִכּוֹת הָאִמּוֹנָה יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, כְּלוֹמַר מִהַמִּצָּרִים, וְעוֹד לִכֹּן נִקְרָא הַמִּשְׁכַּת יַעֲקֹב "נַחְלָה בְּלֵי מְצָרִים".

וְהִנֵּה כְּתִיב (ישעיה כז ה) 'אוֹ יַחֲזֵק בְּמַעוֹזֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי', וְדַרְשׁוּ רַז"ל עַל הַתּוֹרָה בְּגִמְרָא (סְנַהֲדְרִין צט): דַּרְשׁוּ עַל מִי שְׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה, וּבְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ (בְּמַדְבַּר קִיח.) דַּרְשׁוּ זֹאת עַל מִי שֶׁמְקִיִּים אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה. וְנִרְאֶה לֹמַר שֶׁגַם כֹּן מוֹרָה עַל תְּקוּנֵי דִיקְנָא הַנְּזָפְרִים, שֶׁהֵם נִקְרָאִים מַעוֹזֵי עַל שֵׁם כּוֹחַם הַעֵז וְהַחֲזֵק, שֶׁהֵם גּוֹבְרִים עַל מִצְרֵי הַדִּינִים, וְהֵינּוּ כִּינוּיִם 'עֲזִים' וְקִשְׁיִם לְאֲכַפְּאָה דִּינִין. וְזֶהוּ שְׂאִמְרוּ בְּזֶה (תְּרוּמָה קעז): הֵיא מֵאֵן דְּחָלֵם דְּאֲחִיד בְּדִיקְנָא מִי שְׁחוֹלֵם שְׁאוּחַז בְּזִקְן, סִימָן הוּא שְׁמֵרָאִים לוֹ שְׁלוֹם מִשְׁמִים, וְכו', מִפְּנֵי שֶׁהוּא אֲחִיד בְּמִדּוֹת תְּקוּנֵי דִיקְנָא שֶׁהֵם כְּפִיּוֹן דִּינֵין מִפְּנֵי שֶׁהוּא נֶאֱחַז בְּשִׁלֵּשׁ עֶשְׂרֵה מִידוֹת הַרְחָמִים (לִלְכַת בְּדַרְכֵי ה' וּבְמִידוֹתָיו, עַל דֶּרֶךְ מֵהוּא רְחוּם אִף אֶתָּה רְחוּם - (שֶׁבֶת קלג:)), שֶׁהֵם כּוֹפִים הַדִּינִים, וְלִכֵּן אֲחִזִּין לִיהַ שְׁלָמָא, רוּצָה לֹמַר הִרְאוּהוּ מִן הַשְּׂמִים שְׁלוֹם כְּלוֹמַר שֶׁגַרְם וְעֵשָׂה שְׁלוֹם לַמַּעֲלָה, וְשְׁלוֹם הוּא כִּינוּי לִיחוד בֵּין הַמִּידוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, פְּרוּשׁ שֶׁהוּא הַכְּפָאָה הַדִּינֵין מִפְּנֵי גְדֵל הַיִּחוד שֶׁגַרְם מִכַּח מִדּוֹת הַנְּזָפְרִים שֶׁהֵם שֶׁבַעַת

הַתִּיקוּנִים הַנִּכְלָלִים בְּתִיקוּן שְׁבִיעֵי שְׁהוּא 'וְאִמָּת', וְהַהֲמַשְׁכָּה לַמְטָה עַל יְדֵי ה'אִמּוֹנָה', נִמְשַׁלַּת לְאַחִיזָה בְּדִיקְנָא.

הַכָּלֵל הָעוֹלָה מִכָּל הַנְּזָפְר, שְׁעֵקֶר הַכְּפָאָה הַדְּיָיִן הוּא תְּקוּן וְאִמָּת כְּנֹזְכֵר. רַק מִי יִכּוֹל לְגַרֵם כָּל הַנְּזָפְר עַל יְדֵי תְּקוּן הַנְּזָפְר, מִי שֶׁהוּא מְאָמִין בְּאִמּוֹנָה שְׁלָמָה שֶׁהוּא כֹּן שַׁעַל יְדֵי תוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו עוֹשֶׂה נַחַת רוּחַ גְּדוֹל וְשַׁעֲשׂוּעִים לַמְטָה, וְשַׁעַל יְדֵיהֶם יִכּוֹל לַפְּעוֹל פְּעוֹלוֹת נִשְׁגָבוֹת בְּעוֹלוֹמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים עַד שׁוֹרֵשׁ נִשְׁמַתוֹ וְלַהֲפֹךְ הַדִּין לְרַחֲמִים, וְעַל יְדֵי אִמּוֹנָה נִתְּלַבֵּשׁ בְּתוֹכּוֹ הָאִמָּת שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה 'לְבוּשׁ' ל'אִמָּת', שַׁעַל יְדֵי הָאִמּוֹנָה הוּא בֹא לְיַדֵּי גִילּוּי בְּכוּחוֹת הַנֶּפֶשׁ הַמְּקַבְּלִים עוֹז וְתַעֲצוּמוֹת לִידְבֵּק בְּדֶרֶךְ אִמָּת בְּפוֹעַל וּבְמַעֲשֶׂה וּנְמַצָּא שֶׁה'אִמָּת' שׁוֹרָה עַל אָדָם זֶה, וְגוֹרֵם פְּעֻלָּתוֹ כְּנֹזְכֵר לַעֲלִיל שְׁפַעוֹלָתָהּ שֶׁל מִידַת 'וְאִמָּת' הִיא לְבַטֵּל כָּל הַמִּיצָרִים כְּלִפִּי אוֹתוֹ אָדָם הַמְאָמִין בְּאִמּוֹנָה שְׁלִימָה, נִמְצָא כִּי הָאִמּוֹנָה נַעֲשֶׂה כְּלֵי קְבוּל לְמִדַּת אִמָּת שֶׁהָאִמָּת נִמְשָׁךְ לַנֶּפֶשׁ הַמְאָמִין וּמוֹתְקָבֵל בּוֹ בְּהַתִּישׁוּבוֹת וּבִקְבָע, עַל יְדֵי הָאִמּוֹנָה. וְזֶהוּ שְׂאִמְרָא אִיהוּ אִמָּת וְאִיהִי אִמּוֹנָה, וְהוּא נִקְרָא ז' מִידַת הָאִמָּת גַּם הוּא נֶחֱשֵׁב לְבַחֲבִינַת שְׁבִיעֵי כְּמוֹ הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא שְׁבִיעֵית כִּיּוֹן שֶׁנִּכְלָל בָּהּ, שֶׁהוּא תְּקוּן הַשְּׁבִיעֵי כִּידוּעַ, וְשִׁנְיָהֶם שְׁוִים בְּמִדַּתָּם שֶׁשְׁנֵיהֶם בְּבַחֲבִינַת שְׁבִיעֵי וְאִז הֵם מִתְּכַלְלִים יַחְדוֹ, וְאִז הוּא יַחְדוֹ גְּמוּר.

וְזֶהוּ מִי שֵׁיט לוֹ אִמּוֹנָה שְׁלָמָה כְּנֹזְכֵר שֶׁהוּא זוֹכֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּתוֹךְ נִפְשׁוֹ אֶת מִידַת אִמָּת, כִּיּוֹן שֶׁהוּא עֲצֻמוֹ בְּאִמּוֹנָתוֹ נַעֲשֶׂה כְּלֵי לְמִידָה זֹאת. אִךְ גַּם מִי שְׂאִינוֹ כָּל כֹּף שְׁלֵם בְּאִמּוֹנָה, רַק שֶׁהוּא רוּצָה וּמִשְׁתוֹקֵק לִידְבֵּק בָּהּ, וּמְכוּחַ זֶה רִגִּיל תְּמִיד לְתִיקוּן מִדַּת הָאִמּוֹנָה הַנְּזָפְר, כְּמוֹ בְּשִׁמְרִית שֶׁבֶת וְשְׁבִיעֵית שְׁתוּכָן עֲנִינָם לְהַעֲיֵד עַל בְּרִיאַת הָעוֹלָם עַל יְדֵי יוֹצֵר כָּל, וְהֵינּוּ כִּי שֶׁבֶת וְשְׁבִיעֵית הֵם כְּנֶגֶד מִידָה הַשְּׁבִיעֵית שֶׁהִיא מַלְכוּת שׁוֹרֵשׁ עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, וְעַל יְדֵי שְׁבִיתָתָם מַעֲיֵד שֶׁהַכֹּל בְּיַד הַקֶּבֶה, יִכּוֹל הוּא גַּם כֹּן לְהַמְשִׁיךְ מִדַּת אִמָּת אֶל הָאִמּוֹנָה.

וְזֶהוּ וְכִי תֵאֱמָרוּ וְגו' הַנֶּאֱמַר אֲצֵל פְּרִשְׁת שְׁבִיעֵית, רוּצָה לֹמַר אֲפִלוֹ שֶׁלֹּא תִהְיֶה בְּמִדַּת אִמּוֹנָה שְׁלָמָה וּבְטָחוֹן, שֶׁהִרִי תֵאֱמָרוּ 'מֵה נֶאֱכַל', וּבְזֶה יִרְאֶה שְׂאִין אִמּוֹנַתְכֶם שְׁלִימָה בֵּה' שִׁיִּסְפִּיק לְכֶם כָּל צְרִיכָתְכֶם, עִם כָּל זֶה בְּהִיוֹתְכֶם מְשֻׁמְרִים שְׁבִיעֵית, שֶׁהִיא מִדַּת הָאִמּוֹנָה וּבְזֶה אִתֶּם עוֹשִׂים כְּלֵי לְמִידַת אִמָּת שֶׁתִּמְשָׁךְ אֵלֵיכֶם, תוֹכְלוּ לְגַרֵם שְׁפַע, [וְזֶהוּ] וְצוּיָתִי אֶת בְּרַכְתִּי וְגו'.

אִךְ מִפְּנֵי שְׂאִינָה הָאִמּוֹנָה הָאִמְתִּית, אִיִּצְטְרִיף לְצוּוֹת אֶת בְּרַכְתִּי כְּבִיכּוֹל שֶׁהוּצָרַךְ לְחַדֵּשׁ הַשְּׁפַע, וְלֹא מֵאֲלֵה

שֶׁהַקֶּבֶה הוּא הַמְּמַשִּׁיךְ אֶת הַשְּׁפַע לַמְטָה, וְלֹא כְּבִדְרָגָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁבָּהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשִּׁיגִים אֶת הָאִמּוֹנָה בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה שֶׁמֵתְאַחֲדִים עִימוֹ בִּיחוד גְּמוּר דְּבָקִים בְּשׁוֹרֵשׁ הַשְּׁפַע עֲצֻמוֹ לְהַמְשִׁיכוֹ לַמְטָה, מֵה שְׂאִין כֹּן אִם תִּהְיֶה מְאָמִינִים בְּשִׁלְמוֹת כְּבֹא הַשְּׁפַע מֵאֲלֵיו.

וְשְׂמַעְתִּי עַל פִּי מֵה שֶׁנֶּאֱמַר לַעֲלִיל, שְׂזֵהוּ גַם כֹּן כְּנֹזְכֵר אִמָּת, שֶׁהוּא יַחְדוֹ הוּי"ה וְאֲדָנִי"י כְּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י הַק' עַל דְּרָךְ מְשָׁל מֵה שְׂאִמְרוּ רַז"ל (בְּרַכּוֹת נג:): לְגוּלְיִירִין הַמְּתַגְרִין בְּמִלְחָמָה וְגוֹבְרִין נוֹצְחִין רַבִּי יוֹסִי אֹמַר גְּדוֹל הָעוֹנָה אִמֵּן יוֹתֵר מִן הַמְּבַרֵךְ, אִמֵּר לִי רַבִּי נְהוֹרָאִי הַשְּׁמַיִם כֹּן הוּא, תַּדַּע שֶׁהִרִי גוּלְיִירִין יוֹרְדִין וּמִתְגְרִין [בְּמִלְחָמָה] וּגְבוּרִים יוֹרְדִין וּמִנְצְחִין. כִּי הָעוֹנִים אִמֵּן עַל הַבְּרָכָה הוּא גְּמַר קִיָּם [הַבְּרָכָה] וְסוֹף הַנְּצוּחַ. כִּי הַמְּבַרֵךְ כְּנֹזְכֵר לְהַשְׁפִּיעַ שְׁפַע עֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן בְּפִרְט בְּבִרְכוֹת הַנְּהַיִן שֶׁבָּהֶם נִמְשָׁךְ הַשְּׁפַע לַמְטָה, וְזֶהוּ בְּחִינַת 'אִמָּת' שֶׁמֵתְדַבֵּק בְּאִמִּיתוֹ יִתְבָּרַךְ - דּוֹגְמַת הָאָדָם הַלּוֹמֵד תּוֹרָה וּמִמְשִׁיךְ שְׁפַע עַל יְדֵי דְבִיקוֹתוֹ בְּאִמִּיתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הָעוֹנָה אִמֵּן אַחֲרָיו אֹמַר אִמָּת הַדְּבָר שֶׁמֵאִמַּת הַדַּעַת זֶה שֶׁנִּמְשָׁךְ עֲכָשִׁיו בְּעוֹלָם, וּמְקַבְּלוֹ לְהַמְשִׁיךְ גַּם הוּא אַחֲרָיו, נִמְצָא שֶׁהוּא מְבִיא מִדַּת אִמָּת בְּאִמּוֹנָה שֶׁהוּא עוֹלָם הַתְּחַתּוֹן שֶׁהַמְּבַרֵךְ הוּא בְּבַחֲבִינַת הַמִּשְׁפִּיעַ וְהוּא מִמְשִׁיךְ אִמּוֹנָה לְעוֹלָם לְקַבֵּל הַשְּׁפַע.

[שִׁכְּן נִרְאֶה בְּחוּשׁ, כְּשֶׁאֲחִיד אֹמַר דְּבָר וְהַשׁוֹמֵעַ מְסַפֵּק בְּזֶה אִם הוּא אִמָּת אִם לֹא, וְלַעֲנִינָנוּ שֶׁהָאֹמֵר הַבְּרַכָּה מִמְשִׁיךְ דְּבַר חִידוֹשׁ לְעוֹלָם, שֶׁהִרִי מִמְשִׁיךְ אֶת ה'אִמָּת' מְחַדֵּשׁ עַל אוֹתוֹ פִּרְט שֶׁמְבַרֵךְ עֲלָיו, שַׁעַד עֲכָשִׁיו הִיוּ בּוֹ כִּסּוּיֵי הַגְּשָׁמִיּוֹת מִכַּח הַקְּלִיפָה הַמְּסַתִּירָה עַל הָאוֹר הַפְּנִימִי שְׁבוּ, וּמְכַח זֶה יֵשׁ כֹּאֵן בְּחִינַת סִפְק - שֶׁהַמְּבַרֵךְ מִתְנַגֵּד וְנִלְחַם עִם הַקְּלִיפָה הַמְּלַבִּישָׁה עַל אוֹתוֹ דְּבַר גְּשָׁמִי, וְכֹא הַשְּׁלִישִׁי וּמְסֻכִּים עִימוֹ, וְלַעֲנִינָנוּ כְּשֶׁמְצַטְרֵף עִם הַמְּבַרֵךְ בְּאִמִּרַת אִמֵּן, וּבְזֶה מְכַרִּיעַ וְאֹמַר שְׂזֵה בּוֹדָאִי אִמָּת, נִתְאַמַּת הַדְּבָר עַל יְדוֹ אֲצֵל הַשׁוֹמֵעַ וְסֵר הַסִּפְק, וְהַדְּבָרִים בְּרוּרִים וּמֵאִירִים בְּעוֹלָם, וְעַל יְדֵי זֶה נִשְׁלַמַת אוֹר הָאִמּוֹנָה בְּעוֹלָם].

וְלִכְךָ הַשְּׁלֹבֵב הוּא בְּאִמֵּן דְּבִרְכוֹת יֵאֱהוּדוּנָה"י, הוּי"ה קוֹדְמַת לְאֲדָנִי"י, כִּי הַשְּׁפַע הוּא מְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְתַחַתּוֹן מְעִילָא לְתַתָּא, שֶׁהוּא מְאָמַת לְאִמּוֹנָה, וְהֵינּוּ שְׁבַחֲבִינַת הוּי"ה שֶׁהוּא ה'אִמָּת', נִמְשַׁכַּת לְבַחֲבִינַת 'אֲדָנִי' שֶׁהִיא ה'אִמּוֹנָה' שֶׁהִיא כְּלֵי לְהַאֲוִיר אֶת הָאִמָּת עַל יְדֵי עֲנִיַת הָאִמֵּן, אֲבָל הָעֲנִיּוֹת אִמֵּן שֶׁל קְדִישׁ שֶׁהוּא עֲלִית הַתְּחַתּוֹן לְעֲלִיּוֹן שֶׁנִּתְכַלֵּל בְּמִידַת 'וְאִמָּת', וְהִיא דְּרָגָה גְבוּוָה יוֹתֵר שֶׁהַתְּחַתּוֹן נִכְלָל בְּעֲלִיּוֹן וּמִתְבַטֵּל אֵלָיו, לִכְךָ הַשְּׁלֹבֵב א"י ד"ה נ"ו י"ה [אֲדָנִי הוּי"ה] מִתְתַּאֵל לְעִילָא.

